

NK-KE.431.30.2020.KP

Pan
Mariusz Foryś
Wójt Gminy Mściwojów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach od 22 września 2020 r. do 26 października 2020 r. na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej¹ oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie², a także na podstawie imiennych upoważnień Wojewody Dolnośląskiego z dnia 21 września 2020 r. nr: NK-KE.0030.51.2020.KP i NK-KE.0030.52.2020.KP zespół kontrolny, w skład którego wchodzi n.w. pracownicy Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu:

- Karol Pieprz – inspektor wojewódzki (przewodniczący zespołu kontrolnego),
- Grzegorz Dubaniowski – inspektor wojewódzki (członek zespołu kontrolnego),

przeprowadził w Urzędzie Gminy Mściwojów (Mściwojów 43, 59-407 Mściwojów), kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej polegających na prowadzeniu spraw dotyczących dowodów osobistych na podstawie ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych³ – zwanej dalej „u.d.o.”, ewidencji ludności na podstawie ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności⁴ – zwanej dalej „u.e.l.” oraz zmiany imion i nazwisk, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska⁵ – zwanej dalej „z.i.i.n.”.

Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym w dniu 16 czerwca 2020 r. przez Wicewojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2020 r. nr NK-KE.430.4.2020.DD.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie przestrzegania przepisów:

1. ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych, tj.:
  - realizacja obowiązków organu gminy w zakresie wydawania dowodów osobistych,

---

¹ Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

² Dz.U. z 2019 r. poz.1464.

³ Dz.U. z 2020 r. poz. 332, ze zm.

⁴ Dz.U. z 2019 r. poz. 1397, ze zm.

⁵ Dz.U. z 2020 r. poz. 707.

- udostępnianie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi,
- 2. ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, tj.:
  - prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych,
  - terminowość prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych,
  - udostępnianie danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL.
- 3. ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska, tj.:
  - prowadzenie postępowań administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska oraz informowanie o zaistniałych zmianach.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2019 r. do dnia kontroli dla zagadnień „Udostępnianie danych z RDO oraz z dokumentacji związanej z dowodami osobistymi”, „Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych”, „Terminowość prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych”, „Udostępnianie danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL” i „Postępowania administracyjne prowadzone na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska oraz informowanie o zaistniałych zmianach” oraz od 1 do 29 lutego 2020 r. dla zagadnienia „Realizacja obowiązków organu gminy w zakresie wydawania dowodów osobistych”.

W związku z wydaniem w dniu 20 marca 2020 r. rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii⁶ od dnia 20 marca 2020 r. do odwołania (§ 1), w toku niniejszej kontroli nie przeprowadzono jakichkolwiek czynności kontrolnych w siedzibie Urzędu. Komunikacja pomiędzy kontrolerem a kontrolowaną jednostką odbywała się przy pomocy platformy e-PUAP, poczty elektronicznej oraz innych środków porozumiewania się na odległość.

W kontrolowanym okresie funkcję kierownika Urzędu sprawował Pan Mariusz Foryś – Wójt Gminy Mściwojów. Sprawy z kontrolowanego zakresu realizowane przez:

- Pan Mariusz Foryś – Wójta pełniącego jednocześnie stanowisko Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego,
- Inspektora ds. samorządowych, zdrowia i sportu, USC, ewidencji działalności gospodarczej i PPOŻ (od 18 stycznia 2018 r.),
- Podinspektora ds. samorządowych, zdrowia i sportu, USC, ewidencji działalności gospodarczej i PPOŻ (od 16 marca 2018 r.),
- Młodszego Referenta ds. kancelaryjno-technicznych (od 2 grudnia 2019 r.),
- Inspektora ds. ewidencji ludności i OC (do 2 grudnia 2019 r.).

Realizację przez Wójta Gminy Mściwojów zadań z zakresu administracji rządowej oceniono:

---

⁶ (Dz. U. poz. 491 z późn. zm.)

- *negatywnie w zakresie dowodów osobistych,*
- *pozytywnie z nieprawidłowościami w zakresie ewidencji ludności,*
- *pozytywnie z nieprawidłowościami w zakresie zmiany imion i nazwisk.*

USTALENIA KONTROLI

DOWODY OSOBISTE

Realizacja obowiązków organu gminy w zakresie wydawania dowodów osobistych

Kontroli poddano 20 kopert dowodowych⁷ dotyczących dowodów osobistych wydanych od 1 do 29 lutego 2020 r.

Na tej podstawie ustalono, co następuje.

Wnioski o wydanie dowodu osobistego składały uprawnione osoby, zgodnie z art. 25 u.d.o., w związku z § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 stycznia 2020 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu⁸, zwanego dalej „r.w.d.o.”. W przypadku wydawania dowodu osobistego dla osoby nieposiadającej pełnej zdolności do czynności prawnych wniosek składał rodzic.

W toku kontroli ustalono, że do wszystkich wniosków została dołączona prawidłowa fotografia odzwierciedlająca, w sposób niebudzący uzasadnionych wątpliwości, wizerunek twarzy osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, zgodnie z art. 29 ust. 1 u.d.o., § 6 r.w.d.o.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że wszystkie wnioski były kompletne. Na wszystkich wnioskach o wydanie dowodu osobistego znajdowała się adnotacja urzędowa o sposobie ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego (na podstawie poprzedniego dowodu bądź dostępnych rejestrów).

Zgodnie z § 18 r.w.d.o. posiadaczowi dowodu osobistego, który dokonał osobistego zgłoszenia w organie gminy utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego, wydaje się zaświadczenie o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego. Wobec powyższego, w toku czynności kontrolnych ustalono, iż przedmiotowe zaświadczenia są wydawane w każdym wypadku dokonania zgłoszenia o utracie dowodu. Należy jednak zaznaczyć, że w kopercie dowodowej DBC... w zaświadczeniu o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego brakuje informacji o sposobie zgłoszenia.

W przypadku dowodów wydawanych osobom, które ukończyły 13 rok życia, dowód należy wydać wnioskodawcy (rodzic/opiekun prawny), lub małoletniemu, który jest posiadaczem dowodu i posiada ograniczoną zdolność do czynności prawnych. Tylko posiadacz dowodu może odebrać dokument z kodem odblokowującym (PUK) i aktywować w organie gminy certyfikat identyfikacji i uwierzytelnienie poprzez ustalenie 4-cyfrowego kodu PIN, a jeżeli wnioskodawca zaznaczył na wniosku, że w tym dowodzie ma się znaleźć również

⁷ DBE..., DBD..., DBD..., DBC..., DBA..., DBD..., DBC..., DBC..., DBD..., DBC..., DBC..., DBD..., DBC..., DBD..., DBC..., DBD..., DBD..., DBD..., DBE..., DBC...

⁸ Dz.U. z 2020 r. poz. 31

certyfikat podpisu osobistego, to możliwe jest aktywowanie tego certyfikatu i ustalenie 6 cyfrowego kodu PIN przy odbiorze, jednak nie będzie on aktywny dopóki posiadacz dowodu nie ukończy 18 lat. Mając na uwadze powyższe należy wskazać, że w kopertach dowodowych DBD..., DBC..., DBC..., DBE... w formularzach odbioru dowodu osobistego znajdują się podpisy wnioskodawców będących rodzicami w miejscu własnoręcznego czytelnego podpisu posiadacza wydanego dowodu osobistego. Wskazuje to na odebranie dokumentu z kodem PUK przez osobę inną niż posiadacz dowodu, co stanowi naruszenie § 10 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie warstwy elektronicznej dowodu osobistego⁹ z dnia 26 lutego 2019 r.

W kopertach DBC... formularz odbioru dowodu osobistego został nieprawidłowo uzupełniony przez pracownika Urzędu Gminy poprzez wpisanie w rubrykę odpowiednią dla nazwiska wnioskodawcy, jego imienia, a w rubrykę odpowiednią dla imienia wnioskodawcy, jego nazwiska. Z kolei w kopertach DBC..., DBC... formularze odbioru dowodu osobistego nie posiadają kompletnych danych wnioskodawcy, gdyż nie zostały wpisane ich drugie imiona. Formularz odbioru dowodu osobistego w kopercie dowodowej DBD... został podpisany przez wnioskodawcę w sposób nieczytelny, natomiast formularz wymaga wprost „własnoręcznego czytelnego podpisu osoby odbierającej dowód osobisty” oraz „własnoręcznego czytelnego podpisu posiadacza wydanego dowodu osobistego”.

Ustalono, że we wszystkich przypadkach pracownik prawidłowo wprowadził do Rejestru Dowodów Osobistych informacje o nowym dokumencie. Odbiór dowodu osobistego był dokonywany osobiście w siedzibie organu gminy (art. 30 ust. 1 u.d.o.). W przypadku dowodu osobistego wydanego osobie nieposiadającej zdolności do czynności prawnych, dowód odbierał rodzic (§ 11 ust. 1 i 2 r.w.d.o.). Odbiór dokumentu tożsamości był każdorazowo potwierdzany na odpowiednim formularzu, zgodnie z art. 31 ust. 1 i 2 u.d.o. i § 12 ust. 1 r.w.d.o.

[dowód: akta kontroli str.: 67-109]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz przyjęte w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące realizacji obowiązków organu gminy w zakresie wydawania dowodów osobistych oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Udostępnianie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi

Kontroli poddano 4 sprawy z zakresu udostępniania danych z Rejestru Dowodów Osobistych (zwany dalej RDO) pod sygn. EL.5344.3.1.2020, EL.5345.42.2019, EL.5345.13.2019, EL.5345.18.2019 oraz 3 sprawy z zakresu dokumentacji związanej z dowodami osobistymi pod sygn. EL.5345.20.2019, EL.5345.16.2019, EL.5345.15.2019.

Na tej podstawie stwierdzono, co następuje.

W toku kontroli ustalono, iż nie wszystkie wnioski zostały złożone na właściwych formularzach, zgodnie z § 1 pkt 1 i 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 października 2011 r. w sprawie określenia wzorów wniosków

---

⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 400.

o udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi¹⁰. W postępowaniach o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi pod sygn. EL.5345.15.2019, EL.5345.16.2019, wnioski zostały złożone na formularzach odpowiednich dla udostępnienia danych jednostkowych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL.

W przypadku sprawy pod sygn. EL.5345.18.2019 udzielono odpowiedzi niezgodnej z zakresem żądania wnioskodawcy. Pierwotny wniosek został złożony w celu uzyskania informacji o numerze dowodu osobistego, udzielenie więc przez organ informacji dotyczącej miejsca stałego pobytu posiadacza dowodu osobistego wykracza poza zakres żądania wnioskodawcy. Ponadto organ wezwał wnioskodawcę do uzupełnienia braków formalnych wniosku poprzez jego złożenie na formularzu odpowiednim dla udostępnienia danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL, pomimo, że z uzasadnienia wniosku wynikało jednoznacznie, że wnioskodawca oczekuje wyłącznie informacji w zakresie danych jednostkowych z Rejestru Dowodów Osobistych (numer dowodu osobistego). Mając to na uwadze należy stwierdzić, że organ nieprawidłowo zastosował art. 64 § 2 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego¹¹ (zwany dalej k.p.a.) z dnia 20 grudnia 2019 r. wzywając wnioskodawcę do uzupełnienia braków formalnych, gdyż wniosek został prawidłowo wypełniony. Udostępnienie informacji dotyczącej miejsca stałego pobytu, pomimo braku wniosku w tym zakresie stanowi naruszenie art. 47 ust. 1 ustawy o ewidencji ludności z dnia z dnia 5 lipca 2019 r.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że jeden wniosek EL.5345.18.2019 podlegał opłacie za udostępnienie danych z rejestru dowodów osobistych, która została uiszczona w odpowiedniej wysokości na co wskazuje załączony dowód dokonania płatności. Należy jednak zaznaczyć, że organ udostępnił dane w odpowiedzi na wniosek podpisany przez pracownika banku. Do wniosku nie dołączono stosownego pełnomocnictwa. Zgodnie z art. 63 § 3 zdanie pierwsze k.p.a. podanie wniesione pisemnie powinno być podpisane przez wnoszącego. W przedmiotowej sprawie do złożenia wniosku w imieniu spółki, zgodnie ze sposobem reprezentacji wynikającym z KRS, byli członkowie zarządu banku. Wśród osób wchodzących w skład zarządu brak jest pracownika, który podpisał w imieniu spółki wniosek o udostępnienie danych w trybie jednostkowym z Rejestru Dowodów Osobistych. Z uwagi na braki formalne wniosku organ, zgodnie z dyspozycją art. 64 § 2 k.p.a., powinien wezwać wnoszącego o ich uzupełnienie w terminie nie krótszym niż 7 dni od daty doręczenia wezwania, pod rygorem pozostawienia podania bez rozpoznania, czego w przedmiotowej sprawie nie było. Powyższe postępowanie jest nieprawidłowe i stanowi naruszenie wskazanych przepisów. Ponadto w wyniku braku udzielenia stosownego pełnomocnictwa nie została również uiszczona opłata skarbową od pełnomocnictwa wynikająca z ustawy o opłacie skarbowej¹² z dnia 16 listopada 2006 r. w wysokości 17 zł (tabela IV).

W odpowiedziach na wnioski, z wyłączeniem postępowania pod sygn. EL.5344.3.1.2020, w nagłówkach nieprawidłowo stosowano oznaczenie aparatu pomocniczego „Urząd Gminy Mściwojów” zamiast organu (Wójta Gminy Mściwojów). Odpowiedzi były podpisane przez prawidłowo upoważnionych pracowników.

---

¹⁰ Dz.U. z 2015 r. poz. 1604.

¹¹ Dz.U. z 2020 r. poz. 256.

¹² Dz.U. z 2020 r. poz. 1546.

Postępowanie EL.5345.13.2019 zakończone zostało udostępnieniem informacji wskazanych we wniosku. Należy jednak wskazać, że zgodnie z art. 55 ust. 5 u.d.o. minister właściwy do spraw zagranicznych zapewnia funkcjonowanie wydzielonej sieci umożliwiającej dostęp konsulom do Rejestru Dowodów Osobistych. W związku z powyższym organ powinien odmówić wszczęcia postępowania w trybie art. 61a k.p.a., gdyż wnioskodawca posiadał już dostęp do danych, o których udostępnienie złożył wniosek, co z kolei skutkuje bezprzedmiotowością postępowania. Okoliczności sprawy spełniają przesłankę uzasadnionych przyczyn odmowy wszczęcia postępowania.

W dokumentacji związanej z prowadzeniem powyższych spraw brak jest informacji co do sposobu wysyłki, np. poprzez list polecony, list priorytetowy, doręczenie elektroniczne, co stanowi uchybienie obowiązku określonego w § 60 ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej¹³. Wyłącznie w postępowaniach pod sygn. EL.5345.15.2019 i EL.5345.16.2019 znajdują się zwrotne potwierdzenie odbioru przesyłek.

W wyniku kontroli ustalono, że wszystkie sprawy zostały załatwione terminowo.

[dowód: akta kontroli str.: 110-154]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz przyjęte w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące udostępniania danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi należało ocenić **negatywnie**.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację przez Wójta Gminy Mściwojów zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych w zakresie dowodów osobistych oceniono negatywnie.

EWIDENCJA LUDNOŚCI

Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych oraz terminowość realizacji spraw w tym zakresie

Kontroli poddano jedną sprawę o numerze EL.5343.6.1.2020.

Na tej podstawie stwierdzono, co następuje.

Organ gminy zweryfikował wniosek pod względem formalnym oraz prawidłowo ustalił strony postępowania. Załączone do akt sprawy zawiadomienie o dokonaniu wpisów/skreśleń nie jest odpisem księgi wieczystej i nie zawiera informacji potwierdzających tytuł prawny wnioskodawcy do nieruchomości. W dokumentacji sprawy dokonana została przez pracownika organu adnotacja o dokonaniu weryfikacji w Centralnej Elektronicznej Informacji Ksiąg Wieczystych, co należy uznać za czynność potwierdzającą legitymację strony w powyższym

---

¹³ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych z dnia 18 stycznia 2011 r. (Dz.U. Nr 14, poz. 67).

postępowaniu. W konsekwencji ustalono, że podmiot wnioskujący dysponuje tytułem prawnym do lokalu, z którego żąda wymeldowania osoby. Sporządzenie adnotacji urzędowej z czynności organu administracji publicznej, z której nie sporządza się protokołu, a która ma znaczenie dla sprawy lub toku postępowania czyni zadość dyspozycji art. 72 § 1 k.p.a.

Organ dokonał pisemnego wezwania strony oraz świadków w trybie art. 50 § 1 k.p.a. celem uzyskania wyjaśnień koniecznych dla rozstrzygnięcia sprawy. W wezwaniach nie zostały jednak zawarte wszystkie elementy wymagane dla tego rodzaju pisma, gdyż zgodnie z art. 54 § 1 pkt 4 k.p.a. w wezwaniu należy wskazać czy wezwany powinien się stawić osobiście lub przez pełnomocnika, czy też może złożyć wyjaśnienie lub zeznanie na piśmie lub w formie dokumentu elektronicznego. Brak powyższej informacji w wezwaniu stanowić będzie naruszenie art. 54 § 1 pkt 4 k.p.a.

W sprawie będącej przedmiotem kontroli strony nie zostały zawiadomione o planowanym terminie przesłuchania świadków. Zgodnie z art. 79 § 1 k.p.a. strona powinna być zawiadomiona o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu ze świadków, biegłych lub oględzin przynajmniej na 7 dni przed terminem, bowiem ma ona prawo brać udział w przeprowadzeniu dowodu, może zadawać pytania oraz składać wyjaśnienia (§ 2). Zaniechanie tej czynności stanowi naruszenie wskazanego przepisu prawa oraz naruszenie art. 10 k.p.a., gdyż wyniku powyższego zaniechania strony nie miały na tym etapie zapewnionego czynnego udziału w postępowaniu.

W zawiadomieniu o wszczęciu postępowania skierowanym do stron organ nie wskazał pełnej podstawy prawnej uzasadniającej wszczęcie, gdyż brak jest określenia podstawy prawnej obowiązku wymeldowania się (art. 33 ust. 1 u.e.l.), który to obowiązek ma zostać wyegzekwowany w przedmiotowej sprawie w drodze decyzji (art. 35 u.e.l.). Podobna sytuacja ma miejsce w decyzji wydanej w sprawie. Podstawa prawna musi zostać wskazana w sposób dokładny, wobec czego pominięcie art. 35 u.e.l. stanowić będzie naruszenie art. 107 § 4 pkt 7 k.p.a.

W sprawie podlegającej kontroli wydana została decyzja o umorzeniu postępowania. Mając na uwadze, że wnioskodawca uiszczył opłatę skarbową w wysokości 10 zł za wydanie decyzji o wymeldowaniu, zasadnym byłoby poinformować go o możliwości złożenia wniosku o zwrot opłaty skarbowej (art. 9 ust. 2 w związku z art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy o opłacie skarbowej), bowiem decyzja o umorzeniu postępowania jest zwolniona z obowiązku zapłaty (cz. I. ust. 53 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej, pkt 1 wykazu dot. zwolnień).

W aktach sprawy znajduje się metryka, co jest zgodne z art. 66a k.p.a.

[dowód: akta kontroli str.:155-186]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**, natomiast zagadnienie dotyczące terminowości realizacji spraw w tym zakresie oceniono **pozytywnie**.

Udostępnianie danych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL

Kontroli poddano 48 spraw¹⁴ dotyczących udostępnienia danych z rejestru mieszkańców oraz z rejestru PESEL. Wśród 48 wniosków o udostępnienie, udzielono odpowiedzi na 43 wnioski, w pozostałych 5 sprawach pozostawiono wnioski bez rozpoznania.

Na tej podstawie stwierdzono, co następuje.

Na wnioskach o udostępnienie danych znajduje się pieczęć wpływu do organu, zgodnie z § 42 ust. 2 Instrukcji kancelaryjnej.

W 6¹⁵ sprawach, na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. wnioskodawcy byli wzywani o uzupełnienie dokumentacji poprzez użycie obowiązującego wzoru wniosku o udostępnienie danych. We wszystkich wezwaniach powoływano się nieaktualny publikator ustawy o ewidencji ludności. W sprawie EL.5345.1.2019 po przesłaniu wniosku na prawidłowym wzorze, sprawa została rozpoznana. W pozostałych sprawach, w związku z brakiem odpowiedzi, wnioski pozostawiono bez rozpoznania.

W wyniku kontroli ustalono, że w skontrolowanych sprawach wnioskodawcami były podmioty, którym udostępnienie danych z rejestru mieszkańców następuje nieodpłatnie, na podstawie art. 53 pkt 1 u.e.l. lub art. 54 u.e.l., za wyjątkiem spraw EL.5345.17.2019, EL.5345.2.7.2020, gdzie została dokonana opłata w wysokości 31 zł¹⁶ oraz dołączona odpowiednia opłata do dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa.¹⁷

W trakcie kontroli ustalono, iż w sprawie nr EL.5345.41.2019, w której wnioskodawcą był bank, organ udostępnił dane w odpowiedzi na wniosek podpisany przez pracownika wnioskodawcy. Do wniosku nie dołączono stosownego pełnomocnictwa oraz dokumentu potwierdzającego opłatę skarbową za pełnomocnictwo. Zgodnie z art. 63 § 3 zdanie pierwsze k.p.a., podanie wniesione pisemnie powinno być podpisane przez wnoszącego. W przedmiotowej sprawie do złożenia wniosku w imieniu wnioskodawcy, zgodnie ze sposobem reprezentacji wynikającym z KRS, byli członkowie zarządu. Wśród osób wchodzących w skład zarządu brak jest pracownika, który podpisał w imieniu spółki wniosek o udostępnienie danych w rejestrze mieszkańców. Z uwagi na braki formalne wniosku organ, zgodnie z dyspozycją art. 64 § 2 k.p.a., powinien wezwać wnoszącego o ich uzupełnienie w terminie nie krótszym niż 7 dni od daty doręczenia wezwania, pod rygorem pozostawienia podania bez rozpoznania, czego w przedmiotowej sprawie nie uczynił. Powyższe postępowanie jest nieprawidłowe i stanowi naruszenie wskazanych przepisów.

W toku kontroli stwierdzono, że w 5 sprawach¹⁸ w nagłówkach poprawnie wskazano organ udzielający odpowiedzi, w pozostałych sprawach w nagłówkach pism stanowiących

---

¹⁴ EL.5345.1.2019, EL.5345.2.2019, EL.5345.3.2019, EL.5345.4.2019, EL.5345.5.2019, EL.5345.6.2019, EL.5345.7.2019, EL.5345.9.2019, EL.5345.10.2019, EL.5345.11.2019, EL.5345.12.2019, EL.5345.17.2019, EL.5345.19.2019, EL.5345.21.2019, EL.5345.22.2019, EL.5345.23.2019, EL.5345.24.2019, EL.5345.25.2019, EL.5345.26.2019, EL.5345.27.2019, EL.5345.28.2019, EL.5345.29.2019, EL.5345.30.2019, EL.5345.31.2019, EL.5345.32.2019, EL.5345.33.2019, EL.5345.34.2019, EL.5345.35.2019, EL.5345.36.2019, EL.5345.37.2019, EL.5345.38.2019, EL.5345.39.2019, EL.5345.40.2019, EL.5345.41.2019, EL.5345.43.2019, EL.5345.44.2019, EL.5345.45.2019, EL.5345.46.2019, EL.5345.47.2019, EL.5345.48.2019, EL.5345.49.2019, EL.5345.2.1.2020, EL.5345.2.2.2020, EL.5345.2.3.2020, EL.5345.2.4.2020, EL.5345.2.5.2020, EL.5345.2.6.2020, EL.5345.2.7.2020.

¹⁵ EL.5345.1.2019, EL.5345.2.2019, EL.5345.3.2019, EL.5345.4.2019, EL.5345.5.2019, EL.5345.6.2019.

¹⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie opłat za udostępnienie danych z rejestrów mieszkańców oraz rejestru PESEL z dnia 22 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 2482).

¹⁷ Ustawa o opłacie skarbowej z dnia 16 listopada 2006 r. (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1546)

¹⁸ EL.5345.49.2019, EL.5345.2.1.2020, EL.5345.2.2.2020, EL.5345.2.6.2020, EL.5345.2.7.2020.

odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych widniało oznaczenie aparatu pomocniczego (Urząd Gminy Mściwojów) zamiast organu gminy, tj. Wójta Gminy Mściwojów. Zgodnie z art. 50 u.e.l. dane z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL udostępnia organ gminy. Dodatkowo stwierdzić należy, że w jednej sprawie (EL.5345.2.5.2020) wskazano podstawę prawną udostępnienia danych. W pozostałych pismach będących odpowiedzią na wnioski, nie wskazano przepisów na podstawie których udostępnione są informacje. Zgodnie z art. 6 k.p.a. organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa. Powyższe stanowi naruszenie ww. przepisów.

W toku kontroli ustalono, że w 34 sprawach udzielono odpowiedzi zgodnej z zakresem żądania wnioskodawcy i tylko w takim zakresie, w jakim wnioskodawca wykazał uprawnienia do ich otrzymania. W 7 sprawach odpowiedzi nie udzielono w oczekiwanym zakresie, natomiast w sprawie EL.5345.12.2019 oraz EL.5345.47.2019 nie powinny zostać udostępnione informacje.

W sprawie EL.5345.10.2019 wnioskodawca żądał adresu zameldowania na pobyt stały, adresu zameldowania na pobyt czasowy oraz imię i nazwisko. W odpowiedzi ustosunkowano się do udzielenia informacji o miejscu zameldowania na pobyt stały oraz czasowy, a także wskazano imię i nazwisko. Ponad żądanie wskazano imiona rodziców. W sprawie EL.5345.17.2019 wnioskodawca wniósł o imię i nazwisko, PESEL, adres zameldowania na pobyt stały (z czasookresem) i na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące (z czasookresem), datę zgonu, numer aktu zgonu i urząd stanu cywilnego, który wystawi akt zgonu oraz ostatnie miejsce zameldowania w przypadku zgonu, w celu ustalenia właściwości sądu. W odpowiedzi wskazano miejsce zameldowania na pobyt stały wraz z okresem zamieszkania, PESEL, datę zgonu, numer aktu zgonu i urząd stanu cywilnego, który wydał akt zgonu. Nie udzielono informacji o adresie zameldowania na pobyt czasowy. Ponad żądanie wskazano dane członka rodziny osoby, której dotyczył wniosek. W sprawie EL.5345.19.2019 wnioskodawca żądał PESEL, adres zameldowania na pobyt stały i czasowy. Udzielono informacji w określonym zakresie, lecz ponad żądanie wskazano imiona rodziców. W sprawie EL.5345.23.2019 wnioskodawca chciał uzyskać informacje o adresie zameldowania na pobyt stały i takiej informacji udzielono. Ponad żądanie wskazano datę zgonu, numer i urząd stanu cywilnego, który wydał akt zgonu. W sprawie EL.5345.44.2019 wnioskodawca żądał PESEL, adres zameldowania na pobyt stały i czasowy. Udzielono informacji w określonym zakresie, lecz ponad żądanie wskazano imię ojca. W sprawie EL.5345.45.2019 wnioskodawca żądał PESEL, adres zameldowania na pobyt stały i czasowy. Udzielono informacji w określonym zakresie, lecz ponad żądanie wskazano datę zgonu, numer i urząd stanu cywilnego, który wydał akt zgonu. W sprawie EL.5345.48.2019 wnioskodawca żądał PESEL, adres zameldowania na pobyt stały i czasowy. W odpowiedzi wskazano adres zameldowania na pobyt stały, nie ustosunkowano się do udostępnienia danych o adresie zameldowania na pobyt czasowy. Natomiast ponad żądanie wskazano datę zgonu, numer i urząd stanu cywilnego, który wydał akt zgonu.

W opisanych sprawach naruszono art. 46 ust 1 pkt. 3 i pkt. 5 u.e.l., który stanowi, iż komornikom sądowym udostępnia się wyłącznie dane w zakresie niezbędnym do prowadzenia przez nich postępowania egzekucyjnego lub zabezpieczającego albo wykonywania postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzania spisu inwentarza, a państwowym

i samorządowym jednostkom organizacyjnym i innym podmiotom udostępnia się informacje w zakresie niezbędnym do realizacji zadań publicznych określonych w odrębnych przepisach. W przypadku braku jakichkolwiek informacji, które żąda wnioskodawca, należało ustosunkować się również w tym zakresie i udzielić odpowiedzi, np. brak danych.

W sprawie EL.5345.12.2019 został skierowany wniosek o udostępnienie danych z rejestru PESEL, lecz nie wskazano zakresu żądanych danych. W aktach sprawy brak innych dokumentów, dzięki którym można określić treść żądania wnioskodawcy. Pomimo tego, udzielono odpowiedzi i w piśmie wskazano miejsce zameldowania, datę zgonu, numer aktu zgonu i urząd stanu cywilnego, który ten akt wydał. Poproszono o wskazanie na jakiej podstawie udostępniono wskazane dane. W odpowiedzi Wójt Mariusz Foryś wskazał:

„W związku z odejściem na emeryturę pracownika, który prowadził sprawę EL.5345.12.2019, przypuszcza się, że treść żądania wnioskodawcy została ustalona na podstawie rozmowy telefonicznej urzędnika z wnioskodawcą.”

W ten sposób organ naruszył art. 14 k.p.a. w związku z art. 64 § 2 k.p.a., gdyż nie wezwał pisemnie do usunięcia braków w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 7 dni, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania.

W sprawie EL.5345.47.2019 syndyk masy upadłości wniósł o wskazanie osób, które należą do I lub II kręgu dziedziczenia z uwzględnieniem danych osobowych. Pismem z dnia 29 listopada 2019 r., została udzielona odpowiedź, w której wskazano dane potencjalnych spadkobierców. Organy gminy prowadzące ewidencję ludności nie są uprawnione do wskazywania potencjalnych spadkobierców. Zgodnie z art. 627 ustawy z dnia 17 listopada 1964 - Kodeks postępowania cywilnego¹⁹, zwanej dalej „k.p.c.”, postępowanie spadkowe należy do zakresu działalności sądów, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Do ustalenia kto konkretnie jest spadkobiercą konieczne jest przeprowadzenie postępowania w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku, ponieważ sam fakt, że dana osoba przynależy do kręgu spadkobierców ustawowych nie przesądza o tym, że faktycznie jest spadkobiercą²⁰. Sąd spadku ma bowiem obowiązek badać z urzędu kto jest spadkobiercą²¹. W związku z tym, w powyżej wskazanej sytuacji udzielenie odpowiedzi stanowi naruszenie przepisów prawa. Zgodnie z art. 47 ust 3 u.e.l. należało wydać decyzję odmawiającą udostępnienia danych.

W toku kontroli zauważono, iż w aktach 8 spraw²², znajduje się informacja o sposobie wysyłki oraz potwierdzenie dokonania odbioru. W pozostałych sprawach brak jest informacji o dacie i sposobie wysyłki. Zgodnie z § 60 pkt. 3 Instrukcji kancelaryjnej na egzemplarzu pisma przeznaczonym do włączenia do akt sprawy zamieszcza się informację co do sposobu wysyłki (na przykład list polecony, list priorytetowy, doręczenie elektroniczne) oraz potwierdzenie dokonania wysłania przesyłki lub jej osobistego doręczenia.

Wszystkie pisma zostały podpisane w zakresie przez prawidłowo upoważnionych pracowników. Udostępnienie danych było zrealizowane terminowo.

¹⁹ t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1575.

²⁰ Wyrok NSA z dnia 26 lipca 2016 r., sygn. akt II OSK 286/16.

²¹ Art. 670 § 1 k.p.c.

²² EL.5345.49.2019, EL.5345.2.1.2020, EL.5345.2.2.2020, EL.5345.2.3.2020, EL.5345.2.4.2020, EL.5345.2.5.2020, EL.5345.2.6.2020, EL.5345.2.7.2020.

[dowód: akta kontroli str.: 187-308]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące udostępniania danych z rejestru mieszkańców na podstawie ustawy o ewidencji ludności oceniono **pozytywne z nieprawidłowościami**.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację przez Wójta Gminy Mściwojów zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

ZMIANA IMIENIA I NAZWISKA

Postępowania administracyjne prowadzone na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska oraz informowanie o zaistniałych zmianach.

Kontroli poddano 3²³ postępowania o zmianę imienia i nazwiska, co stanowi 100% spraw w kontrolowanym okresie.

Na tej podstawie stwierdzono co następuje.

Wnioski złożone zostały przez uprawnione podmioty. Do wszystkich wniosków zostały załączone potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 37 zł²⁴. Na wszystkich wnioskach widnieją pieczęci wpływu do organu.

Przedłożone wnioski były kompletne poza wnioskiem w sprawie nr SUDI.5355.1.2020. Nie wskazano kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia lub akt małżeństwa osoby oraz brak było oświadczenia wnioskodawcy, że w tej samej sprawie nie złożył wcześniej wniosku do innego kierownika urzędu stanu cywilnego lub nie została wydana już decyzja odmowna. Zauważyć należy, iż elementy obligatoryjne wniosku o zmianę nazwiska zostały określone w art. 11 ust. 1 z.i.i.n., dlatego też w powyższej sytuacji organ zobligowany był, na podstawie art. 64 § 2 k.p.a., wezwać wnioskodawcę do uzupełnienia braków formalnych wniosku, w terminie nie krótszym niż 7 dni, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania, czego w przedmiotowej sprawie nie uczynił. Powyższe stanowi naruszenie ww. przepisu prawa.

Rozstrzygnięcia merytoryczne spraw nastąpiły we właściwej formie – decyzji administracyjnej, które zgodnie z art.107 §1 k.p.a. zawierały: datę wydania, oznaczenie organu i strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, pouczenie o przysługujących środkach odwoławczych, podpis oraz pieczęć uprawnionej osoby. Organ odstąpił od uzasadnienia przedmiotowych decyzji, na podstawie art. 107 § 4 k.p.a. Brak jednakże we wszystkich decyzjach pouczenia o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach takiego zrzeczenia. Powyższe stanowi naruszenie art. 107 § 7 k.p.a.

²³ SUDI.5355.1.2019, SUDI.5355.1.2020, SUDI.5355.2.2020.

²⁴ Ustawa o opłacie skarbowej z dnia 16 listopada 2006 (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1546).

W treści decyzji zawarto informację, że zgodnie z treścią art. 12 ust. 2 z.i.i.n. decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu. Decyzje zostały doręczone stronom, a w aktach znajdują się potwierdzenia skutecznego doręczenia rozstrzygnięć.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 zdanie pierwsze z.i.i.n. kierownik urzędu stanu cywilnego, który wydał decyzję o zmianie imienia lub nazwiska, przesyła ją za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego, do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa. W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że w sprawie SUDI.5355.1.2020 do momentu wszczęcia kontroli organ nie przesłał decyzji do właściwego kierownika stanu cywilnego za pomocą systemu teleinformatycznego. Przekazanie informacji do właściwego kierownika stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia, nastąpiło po prośbie kontrolera o wyjaśnienia (pismo z dnia 8 października 2020 r.). W tym miejscu należy wskazać, że wykonanie decyzji o zmianie imienia lub nazwiska, polegające na dołączeniu wzmianki dodatkowej do aktu stanu cywilnego wnioskodawcy oraz przekazanie informacji do odpowiedniego kierownika urzędu stanu cywilnego, powinno nastąpić niezwłocznie.

Wszystkie sprawy zostały załatwione w ustawowym terminie.

Każda sprawa miała prowadzoną metrykę, co jest zgodne z art. 66a k.p.a.

Na marginesie zauważyć należy, że zbędnym jest zawiadamianie o wszczęciu postępowania w sytuacji, gdy w postępowaniu występuje tylko jedna strona postępowania, tj. wnioskodawca. Zgodnie bowiem z art. 61 § 4 k.p.a. o wszczęciu postępowania z urzędu lub na żądanie jednej ze stron należy zawiadomić wszystkie osoby będące stronami w sprawie.

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących procedur.

[dowód: akta kontroli str.: 309-330]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska w zakresie zmiany imienia i nazwiska oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W związku z powyższym, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości należy:

W ZAKRESIE DOWODÓW OSOBISTYCH:

1. Dokument z kodem PUK wydawać zgodnie z § 10 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie warstwy elektronicznej dowodu osobistego z dnia 26 lutego 2019 r.
2. Udostępniać dane rzetelnie, zgodnie z żądaniem wnioskodawcy i w zakresie wykazanych uprawnień w ich otrzymaniu.
3. W przypadku braków formalnych wniosku o udostępnienie danych z rejestru dowodów osobistych wzywać pisemnie wnoszącego do usunięcia tych braków na podstawie art. 64 § 2 k.p.a.

4. W pismach stanowiących odpowiedź na wniosek o udostępnienie danych prawidłowo wskazywać organ.
5. Przestrzegać art. 55 ust. 5 u.d.o.
6. Przestrzegać § 60 ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej.
7. Dokładniejsza weryfikacja formularzy mających zastosowanie w kontrolowanych postępowaniach.

W ZAKRESIE EWIDENCJI LUDNOŚCI:

1. Przestrzegać art. 72 § 1 k.p.a. oraz 54 § 1 k.p.a
2. Pouczać strony o treści art. 79 k.p.a.
3. Przestrzegać art. 6 k.p.a. i podawać pełną podstawę prawną podejmowanych przez organ czynności.
4. W przypadku braków formalnych wniosku o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców lub danych z rejestru PESEL, wzywać pisemnie wnoszącego do usunięcia tych braków na podstawie art. 64 § 2 k.p.a.
5. W pismach stanowiących odpowiedź na wnioski o wydanie zaświadczenia z rejestru mieszkańców oraz wnioski o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców wskazywać prawidłowe oznaczenie organu gminy.
6. Przestrzegać 46 ust 1 pkt. 3 i pkt. 5 u.e.l. - udostępniać dane rzetelnie, zgodnie z żądaniem i w zakresie wykazanych uprawnień w ich otrzymaniu.
7. Przestrzegać art. 47 ust 3 u.e.l.
8. Przestrzegać § 60 pkt. 3 Instrukcji kancelaryjnej.

W ZAKRESIE ZMIANY IMION I NAZWISK:

1. Przestrzegać art. 11 ust. 1 z.i.i.n. – wnioski o zmianę imienia i nazwiska muszą posiadać wszystkie obligatoryjne elementy.
2. Decyzje o zmianie imienia lub nazwiska przysyłać do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa wnioskodawcy za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, zgodnie z art. 13 ust. 1 z.i.i.n.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie w terminie do dnia **15 stycznia 2021 r.** informacji o wykonaniu zaleceń i wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości.

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

Jarosław Obremski